

322

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 2 sierpnia 1969 r.

w sprawie zasad bilansowania i rozdziału maszyn i urządzeń.

W celu usprawnienia bilansowania maszyn, jako podstawowej metody koordynacji poszczególnych części wieloletnich i rocznych planów gospodarki narodowej oraz rozdziału maszyn, i w związku z przepisami § 20 uchwały nr 115 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1969 r. w sprawie współpracy naczelných i centralnych organów administracji państwowej w sprawach planistycznych (Monitor Polski Nr 30, poz. 225), na podstawie § 1 pkt 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1969 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komisji Planowania przy Radzie Ministrów (Dz. U. Nr 20, poz. 149) zarządza się, co następuje:

§ 1. Celem opracowywania bilansów maszyn jest koordynacja poszczególnych części wieloletnich i rocznych planów gospodarczych, a w szczególności optymalne zrównoważenie zapotrzebowania gospodarki narodowej i eksportu na maszyny z możliwościami produkcyjnymi i importowymi, w ścisłym powiązaniu z usprawnieniem procesów inwestycyjnych.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu mówi się o maszynach, rozumie się przez to maszyny, urządzenia, aparaturę, sprzęt techniczny i środki transportu.

§ 3. 1. Bilanse maszyn stanowią integralną część składową projektów planów rocznych i wieloletnich i są sporządzane w terminach określonych dla projektów planów w instrukcjach Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

2. Obowiązek bilansowania maszyn spoczywa na:

- 1) właściwych branżowo zjednoczeniach wiodących i przedsiębiorstwach-producentach — w zakresie bilansowania ogólnych potrzeb krajowych oraz eksportu i pokrycia tych potrzeb produkcją oraz importem uzupełniającym w odniesieniu do grup maszyn, będących przedmiotem działania danego zjednoczenia (przedsiębiorstwa); zjednoczenie wiodące może powierzyć bilansowanie maszyn podległym jednostkom; w szczególności bilansowanie może być powierzone przedsiębiorstwom i kombinatom będącym wyłącznymi producentami danych maszyn; w razie pokrywania potrzeb na określone wyroby wyłącznie w drodze importu i braku wyznaczonego zjednoczenia wiodącego — bilans danych wyrobów sporządza główny odbiorca w porozumieniu z importerem,
- 2) właściwych ministerstwach nadzorujących przedsiębiorstwa produkcyjne w gałęzi przemysłu maszynowego w odniesieniu do branż maszyn, w zakresie których podległe im jednostki wyznaczone zostały jako wiodące w ogólnokrajowej koordynacji branżowej produkcji i zaopatrzenia odbiorców w rozumieniu przepisów uchwały nr 116 Rady Ministrów z dnia 14 maja 1965 r. o współpracy i koordynacji gospodarczej (Monitor Polski Nr 33, poz. 178),
- 3) ministerstwach lub innych jednostkach, którym w określonej dziedzinie lub gałęzi powierzono funkcje koordynacji międzyresortowej zgodnie z uchwałą nr 114 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1969 r. w sprawie koordynacji międzyresortowej (Monitor Polski Nr 30, poz. 224),
- 4) Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, która opierając się na materiałach ministerstw i zjednoczeń sporządza syntetyczny bilans maszyn w celu zsynchronizowania ogólnych potrzeb gospodarki ze zdolnościami produkcyjnymi, przydziałem środków na inwestycje oraz możliwościami płatniczymi w środkach dewizowych na import inwestycyjny w ramach koordynacji poszczególnych części narodowego planu gospodarczego na okresy planistyczne.

§ 4. 1. Właściwe ministerstwa i zjednoczenia wiodące w terminie do 31 grudnia 1969 r. określają nomenklaturę bi-

lansów maszyn opracowywanych na poszczególnych szczeblach organizacyjnych w oparciu o klasyfikację wyrobów ustaloną przez Główny Urząd Statystyczny oraz nomenklaturę bilansów przekazywanych jednostkom nadrzędnym.

2. Komisja Planowania przy Radzie Ministrów określać będzie w instrukcjach dotyczących opracowywania projektów planów (rocznych i wieloletnich) nomenklaturę bilansów przedkładanych łącznie z projektem planu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

§ 5. Podstawę sporządzania bilansów stanowią:

- 1) analiza potrzeb zgłoszonych przez odbiorców, zwłaszcza na wyroby katalogowe, oraz własne rozeznanie o kształtowaniu się popytu. Analizy powinny być prowadzone ze szczególnym uwzględnieniem:
 - stanu parku maszynowego istniejącego w kraju z uwzględnieniem struktury wieku i stopnia jego wykorzystania,
 - tempa rozwoju w poszczególnych dziedzinach gospodarki oraz kierunków postępu technicznego,
 - ustaleń specjalizacyjnych między krajami — członkami Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,
 - założeń w zakresie eksportu i importu w oparciu o konsultacje z odpowiednimi przedsiębiorstwami handlu zagranicznego,
- 2) konsultacje prowadzone z głównymi odbiorcami, a w miarę możliwości także z pozostałymi, w szczególności w odniesieniu do maszyn indywidualnych,
- 3) zawarte umowy przedwstępne oraz porozumienia z odbiorcami na dostawę maszyn,
- 4) analiza własnych możliwości produkcyjnych,
- 5) założenia rozwoju obrotów z zagranicą określone ustaleniami specjalizacyjnymi i wieloletnimi umowami międzynarodowymi,
- 6) założenia dotyczące wielkości zapasów i rezerw.

§ 6. 1. Bilanse maszyn powinny być sporządzane na okresy planistyczne roczne, dwuletnie i wieloletnie, na poszczególne grupy technologiczne w ujęciu ilościowo-wartościowym, przy czym zakres szczegółowości rzeczowej i okresy szczegółowego bilansowania powinny być zróżnicowane w zależności od:

- wymogów bilansowania maszyn produkcji katalogowej o cyklu wytwarzania i dostaw importowych krótszym od roku,
- wymogów bilansowania maszyn nietypowych, produkowanych według dokumentacji lub specjalnych wymagań odbiorcy, o cyklu wytwarzania i dostaw importowych dłuższym niż rok,
- szczebla jednostki bilansującej.

2. Bilanse poszczególnych rodzajów maszyn dla okresów wieloletnich stanowią podstawę do:

- 1) programowania rozwoju zdolności produkcyjnych dla potrzeb krajowych i eksportu,
- 2) ustalania kierunków specjalizacji produkcji dla potrzeb krajowych i w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,
- 3) określania potrzeb importu,
- 4) określania rozwoju zdolności produkcyjnych dla produkcji wyrobów i elementów kooperacyjnych niezbędnych dla poszczególnych rodzajów maszyn,
- 5) sporządzania planów inwestycyjnych.

3. Bilanse roczne i dwuletnie poszczególnych maszyn stanowią podstawę do:

- 1) uzasadnienia planu produkcji,
- 2) podejmowania decyzji o rozdzielaniu maszyn między odbiorców, w razie gdy zapotrzebowanie przewyższa możliwości produkcyjne,

3) podejmowania decyzji w zakresie wprowadzenia ewentualnych zmian w eksporcie i imporcie maszyn.

§ 7. 1. Odbiorcy krajowi zobowiązani są do analizowania i opracowywania danych dotyczących swoich potrzeb wynikających z założeń rozwoju i modernizacji zdolności produkcyjnych.

2. Odbiorcy krajowi przy określaniu zapotrzebowania na maszyny powinni kierować się: koniecznością zapewnienia wyposażenia oddawanym w danym roku do użytku obiektom przemysłowym, stopniem wykorzystania posiadanych, jak również nie zamontowanych maszyn, zwiększeniem stopnia wykorzystania posiadanych maszyn dla likwidacji wąskich przekrojów zdolności produkcyjnych, potrzebami wynikającymi z założeń modernizacji i rekonstrukcji przedsiębiorstwa oraz unowocześniania procesów technologicznych, wymianą zużytych i technicznie przestarzałych maszyn.

3. Podstawą określenia potrzeby zakupu maszyn powinna być w szczególności analiza efektywności tego przedsięwzięcia. Dotyczy to zamówień na dostawy krajowe, jak i z importu. Przy określaniu potrzeb dostaw importowych należy zbadać, czy mogą być one zastąpione dostawami krajowymi, a w wypadku planowanych dostaw z krajów kapitalistycznych — czy mogą być zastąpione dostawami z krajów socjalistycznych. Uzasadnienia zakupów związanych z inwestycjami przemysłowymi nowo rozpoczynanymi w latach 1971—1975 należy dokonać zgodnie z przepisami zawartymi w uchwale nr 103 Rady Ministrów z dnia 7 czerwca 1969 r. w sprawie metod oceny i klasyfikowania nowo rozpoczynanych inwestycji przemysłowych w latach 1971—1975 (Monitor Polski Nr 24, poz. 186). W pozostałych wypadkach uzasadnienie konieczności zakupu powinno być oparte na rachunku efektywności z uwzględnieniem:

- celowości zakupu,
- postępu techniczno-ekonomicznego w porównaniu z dotychczasowymi wynikami,
- efektu produkcyjnego,
- przewidywanego stopnia wykorzystania.

4. Zobowiązuje się odbiorców krajowych do przekazywania jednostkom bilansującym zapotrzebowania na dany okres planu oraz niezbędnych danych, w szczególności o posiadanych parku maszynowym, strukturze jego wieku i stopniu wykorzystania oraz planowanym tempie rozwoju swojej produkcji i jej kierunkach postępu technicznego, niezbędnych do sporządzania analiz, o których mowa w § 5 pkt 1.

§ 8. Zobowiązuje się ministerstwa oraz zjednoczenia wiodące do opracowania, w porozumieniu z przedsiębiorstwami-producentami i głównymi odbiorcami, w terminie do dnia 31 grudnia 1969 r. szczegółowych metod określania potrzeb i bilansowania maszyn. Stosownie do specyfiki branży należy wykorzystać wskazówki zawarte w „Podstawach metodycznych bilansowania wyrobów”, stanowiących załącznik do zarządzenia nr 20 Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 17 kwietnia 1968 r. w sprawie bilansowania wyrobów, oraz wytyczne Rady Gospodarki Materiałowej przy Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w sprawie organizacji i zasad analizy popytu na artykuły zaopatrzenia materiałowo-technicznego z kwietnia 1968 r.

§ 9. 1. Zgodnie z przepisami uchwały nr 116 Rady Ministrów z dnia 14 maja 1965 r. o współpracy i koordynacji gospodarczej — zjednoczenia wiodące ponoszą odpowiedzialność za właściwy rozwój branży oraz za należyte, zgodne z potrzebami, zaopatrzenie rynku i odbiorców wyrobów branży.

2. Przy ocenie stopnia zaspokojenia potrzeb odbiorców należy uwzględnić możliwości dostaw krajowych oraz z importu.

3. W bilansach należy wyodrębnić podstawowe maszyny i urządzenia, przeznaczone dla inwestycji szczególnie ważnych dla gospodarki narodowej.

§ 10. 1. Bilanse sporządzane na okresy wieloletnie — z wyjątkiem zastrzeżonych do decyzji Komisji Planowania przy Radzie Ministrów — powinny być zatwierdzane przez zjednoczenia wiodące lub nadzorujące je ministerstwa.

2. Zatwierdzone bilanse są podstawą i uzasadnieniem rozwoju zdolności produkcyjnych, rekonstrukcji branż oraz programu współpracy gospodarczej w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

§ 11. Komisja Planowania przy Radzie Ministrów określać będzie w instrukcjach o opracowaniu projektu planu tryb oraz zasady rozdzielnictwa, wykaz maszyn podlegających rozdzielnictwu przez Radę Ministrów, ministerstwa lub zjednoczenia, wykaz jednostek zatwierdzających szczegółowe plany rozdziału oraz wykaz imiennych odbiorców.

§ 12. 1. Zobowiązuje się inwestorów oraz generalnych dostawców do zawierania z producentami (dostawcami) umów przedwstępnych o dostawę maszyn na wyposażenie przewidziane dla realizowanych obiektów inwestycyjnych.

2. Podstawą do zawarcia umowy przedwstępnej są założenia techniczno-ekonomiczne inwestycji opracowywane zgodnie z postanowieniami uchwały nr 110 Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1969 r. w sprawie projektowania inwestycji (Monitor Polski Nr 28, poz. 220).

3. Inwestor obowiązany jest powiadamiać — w terminach zgodnych z ogólnymi warunkami dostaw — producenta (dostawcę) o zmianach w programach inwestycyjnych, powodujących zmiany w zapotrzebowaniach na maszyny, dokonując jednocześnie obustronnie uzgodnionych zmian w zawartych umowach przedwstępnych.

§ 13. 1. W terminach określonych przepisami ogólnych warunków umów o generalne dostawy maszyn i urządzeń, wydanych w trybie § 8 uchwały nr 350 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1968 r. w sprawie upowszechnienia systemu generalnych dostaw dla odbiorców krajowych, jako właściwej formy usprawnienia zaopatrzenia inwestorów w maszyny, oraz dla pozostałych maszyn dostarczonych luzem — w terminach określonych branżowymi informatorami handlowymi — inwestor (generalny dostawca) obowiązany jest w oparciu o umowę przedwstępną złożyć zamówienie.

2. Producent (dostawca) ma obowiązek przyjąć zamówienie wynikające z umowy przedwstępnej.

3. Jeżeli w umowie o dostawę maszyn jako termin realizacji określono kwartał — dostawca na 90 dni przed umownym kwartałem dostawy obowiązany jest podać odbiorcy uściślenie tego terminu konkretnym miesiącem dostawy.

§ 14. W zakresie zawierania umów z centralami handlu zagranicznego o dostawy maszyn z importu obowiązują przepisy zawarte w zarządzeniu nr 8 Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 1 lutego 1967 r. w sprawie zawierania i realizacji kontraktów importowych (Dz. U. MHZ Nr 3, poz. 11).

§ 15. 1. Do kompletowania i dostawy maszyn produkcji krajowej oraz niezbędnych do uzupełnienia dostaw krajowych maszyn z importu, stanowiących kompletne wyposażenie dla określonego obiektu lub zadania inwestycyjnego, zobowiązani są generalni dostawcy powoływani w trybie zarządzenia nr 12 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lutego 1965 r. w sprawie zasad, zakresu, obowiązków i trybu działania generalnych dostawców oraz zasad ich współpracy z bezpośrednimi producentami maszyn i urządzeń inwestycyjnych.

2. Ministrowie nadzorujący przedsiębiorstwa produkujące maszyny zapewnią przyspieszenie realizacji postanowień uchwały nr 350 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1968 r. w sprawie upowszechnienia systemu generalnych dostaw dla odbiorców krajowych, jako właściwej formy usprawnienia zaopatrzenia inwestorów w maszyny.

§ 16. 1. Ministrowie nadzorujący przedsiębiorstwa produkujące maszyny w terminie do dnia 31 grudnia 1969 r. dokonają analizy dotychczas ustalonych terminów realizacji dostaw w kierunku ich maksymalnego skrócenia i przedłożą odpowiednie wnioski Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

2. W odniesieniu do maszyn dostarczanych poza systemem generalnych dostaw ministrowie nadzorujący przedsię-

biorstwa wytwarzające te maszyny, stosownie do stwierdzonych potrzeb, wynikających ze specyfiki i charakteru produkcji, wydadzą lub zaktualizują istniejące przepisy o branżowych warunkach dostaw.

§ 17. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów:
J. Kulesza